

jo ogsaa i adskillige Tilfælde fundet Sted, og der overfor har det vist sig, at Kontrollen, Revisionen i overmaade mange Tilfælde glippede. Det gælder naturligvis i nogen Grad større Sparekasser, men det kan dog vel nok siges, at det overvejende gælder de mindre Sparekasser. Det sidste Eksempel, der i saa Henseende er kommet til at foreligge for Ministeriet, tror jeg, jeg bør lige berøre for ærede Medlemmer til Klarlæggelse af, hvor svag Revisionen i mange Tilfælde er. Det, jeg tænker paa, er en Sparekasse ude paa Amager, en Spareforening, som den kaldtes, en Forening, der gennem ganske smaa Indskud arbejdede for en meget fattig Befolkning derude. Formanden for Sparekassen var en Barber. Denne Barber havde faaet den i Gang og holdt den gaaende i adskillige Aar. Saa døde han, og saa oplystes det om vedkommende Sparekasse, at af de 9,600 Kr., som indeholdt i Sparekassen, var der 600 Kr. tilbage. Da vi fik Regnskabet ind at se paa, tror jeg, man kan sige, at enhver, der blot kastede et Blik paa dette Regnskab, vilde faa et levende Indtryk af, under hvor primitive Forhold der var virket her, hvor fuldkommen hjælpeløs Regnskabsførelsen var. Og naar man først havde set dette og set, hvorledes det var gaaet med Revisionen, saa forbavsedes man nægtelig over, hvor ringe Kontrollen kunde være. Revisorerne havde jo hvert Aar gennemgaaet Regnskabet, og i en ikke kort Aarrække havde de hvert Aar smukt i Overensstemmelse med det af Indenrigsministeriet foreskrevne Skema og Formular osv. skrevet under paa, at alt var i den smukkeste Orden. Det var sket paa den Maade, at vedkommende Formand havde givet dem ikke sin Kassebog til Eftersyn, men nogle Uddraglister af Kassebogen; og deri havde han formindsket Indskudsbeløbene paa en passende Maade, saaledes at det hele til syvende og sidst kom til at passe. Han havde gennemgaaende divideret med 10 og taget Nullerne fra, paa den Maade var det kommet til at stemme, og det havde Revisorerne slaaet sig til Ro med og ladet sig tilfredsstille af. Dette er et blandt mange Vidnesbyrd om, hvorledes Revisionen glipper i adskillige Sparekasser. En anden Ting, som meget ofte træder frem, er dette, at selve Bestyrelsen er ude af Stand til at magte Forholdene. Bestyrelsen bestaar af nogle Mennesker, som ikke beskæftige sig meget med det, Formanden er i Grunden den, som alene disponerer over det hele,

og det er ingenlunde altid givet, at Formanden kan magte det. Nogle Steder er man derigennem udsat for, at han falder i Fristelse; i andre Tilfælde er man udsat for dette, at det ligefrem glipper for ham. For Eksempel have vi dette, at en meget gammel Mand bliver ved at sidde og styre en Sparekasse, som han maaske tidligere har magtet, men som han ikke kan klare længere. Der er saaledes et Eksempel fra en Sparekasse, som for nogen Tid siden blev undersøgt. Der viste det sig, at paa Regnskabet var der lige akkurat et eneste Beløb, som var rigtigt; alle de andre Tal vare forkerte. Det eneste Tal, som var rigtigt, var Regnskabsførerens Løn, det havde han kunnet huske; alt det andet havde han mere eller mindre taget paa Slump, og der havde han husket forkert. Det var en Mand paa over 80 Aar, som efter Sparekasseinspektørens Mening gik i Barndom; men det forhindrede ikke, at han vedblivende sad og bestyrede vedkommende Sparekasse, og at Ledelsen af den laa i hans Haand. Sikkerheden for Sparerne var derigennem i høj Grad formindsket.

Overfor alt dette kunde man maaske ville sige: Ja, men vi have jo Statskontrol, vi have jo Sparekasseinspektøren; han skal passe paa, han skal tage sig af saadant noget. Men derpaa tror jeg, man maa svare: Det er umuligt, at en enkelt Mand, Sparekasseinspektøren, kan magte dette. Sparekasseinspektøren har i Øjeblikket en saadan Stilling, at han, den enkelte Mand, skal øve Tilsyn med 540 Sparekasser, deri indbefattet de Bankafdelinger, som ere forenede med Sparekasser, og disse Sparekasser ere spredte overalt over hele Landet. Han har et stort kontormæssigt Arbejde. Regnskaberne strømme ind til ham, han skal gennemgaa dem her paa Kontoret, og han har ogsaa paa andre Punkter et kontormæssigt Arbejde, som lægger Beslag paa en meget betydelig Del af hans Tid. Sker der en Katastrofe i en stor Sparekasse, som han skal beskæftige sig med i højere Grad, bliver endnu mere af hans Tid beslaglagt. Følgen er bleven, at han langtfra har kunnet magte at komme rundt til alle Sparekasser i Løbet af en nogenlunde rimelig Tid. Sparekasseinspektøren har saaledes i Tiden fra 1. September 1907 til 31. Marts 1908 kun kunnet undersøge 33 Sparekasser, i Finansaaret 1908—09 64 Sparekasser og efter 1. April 1909 40 Sparekasser. Men dette forslaar jo kun lidt i Sammenligning med det store samlede Antal, og Sparekasseinspektøren er ganske klar over, at